

Bruxelles, den 20.5.2020
COM(2020) 500 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD, RÅDET, DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG, REGIONSUDVALGET
OG DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK**

Det europæiske semester 2020: Landespecifikke henstillinger

DA

DA

INDLEDNING

Den Europæiske Union er ramt af et økonomisk chok uden fortilfælde på grund af covid-19-pandemien. De sundhedsmæssige foranstaltninger og isolationsforanstaltningerne og deres indvirkning på produktionen, efterspørgslen og handelen har ført til nedsat økonomisk aktivitet og højere ledighed, et kraftigt fald i virksomhedernes indtjening, større offentlige underskud og større skævheder internt i og mellem medlemsstaterne.

Det er vigtigt at sikre en stærk og koordineret europæisk reaktion. Krisens negative økonomiske og sociale konsekvenser skal mindskes, og det er vigtigt så vidt muligt at forhindre en splittelse af det indre marked, og at der opstår betydelige økonomiske forskelle og ubalancer i EU.

Konkurrencedygtig bæredygtighed som præsenteret i den årlige strategi for bæredygtig vækst er i centrum for Europas sociale markedsøkonomi. Medlemsstaterne bør fortsat fokusere på de fire dimensioner af konkurrencemæssig bæredygtighed: økonomisk stabilitet, social retfærdighed, miljømæssig bæredygtighed samt produktivitet og konkurrenceevne, samtidig med at der rettes et særligt fokus på sundhed. En sådan økonomisk dagsorden vil understøtte EU's og medlemsstaternes opfyldelse af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling og bane vejen for klimaneutralitet i 2050.

Navnlig i krisetider har det indre marked vist sit værd ved at sikre, at vigtige produkter, tjenester og arbejdstagere når ud til dem, der har behov for dem. Det indre markeds integritet er imidlertid blevet alvorligt svækket af nogle af de nationale foranstaltninger, der er truffet for at forhindre pandemien i at sprede sig. For at udnytte dets fulde potentiale i forbindelse med den økonomiske genopretning er den gradvise ophævelse af restriktionerne nødt til at være ledsaget af bestræbelser på at styrke det indre marked og øge dets modstandsdygtighed for fremtiden.

Koordineringen inden for rammerne af det europæiske semester er des vigtigere i disse tider i lyset af chokkets omfang og den hidtil usete karakter af de økonomipolitiske foranstaltninger¹, som medlemsstaterne har truffet. Det er helt afgørende at sikre en effektiv samordning af den økonomiske politik i EU. Semesterforløbet giver medlemsstaterne mulighed for at drøfte politiske tiltag med hinanden, udveksle bedste praksis og nå til enighed om en fælles fremgangsmåde, i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020 og køreplanen for europæisk genopretning af 24. april.

Det fremgår klart af dette års semesterforløb, at medlemsstaterne er nødt til dels at fokusere på øjeblikkelige foranstaltninger til at håndtere og afbøde pandemiens socioøkonomiske følger, dels på foranstaltninger til at sætte gang i den økonomiske aktivitet på en forsvarlig måde. Nogle af de vigtigste prioriteter omfatter investeringer i sundhedsrelaterede spørgsmål, indkomststøtte til berørte arbejdstagere, likviditet til virksomheder (især små og mellemstore virksomheder) og foranstaltninger til at understøtte en symmetrisk genopretning og beskytte det indre markeds integritet.

¹ https://ec.europa.eu/info/files/policy-measures-against-spread-coronavirus_en

Medlemsstaternes tiltag til at sætte gang i økonomien bør være baseret på en genopretningsstrategi, der baner vej for den grønne og den digitale omstilling i overensstemmelse med den europæiske grønne pagt. Overgangen til en mere bæredygtig økonomisk model, der muliggøres gennem digitale og rene teknologier, kan gøre Europa til frontløber hvad omstilling angår. Opmærksomheden bør særligt rettes mod de investeringsprojekter, der allerede befinder sig på et avanceret udviklingsstadium, og som kan fremrykkes med støtte fra forskellige initiativer inden for rammerne af EU's genopretningsplan. Medlemsstaterne vil desuden skulle gøre noget ved den stigende ulighed og øge den fysiske og menneskelige kapital gennem væksthæmmende investeringer og reformer. De bør også værne om det indre marked, sikre robuste og holdbare forsyningskæder og fortsætte med at fremme fri og fair samhandel i hele verden. Udsigterne for verdensøkonomien er blevet dårligere. Det vil have betydning for EU's økonomi, men ved at opretholde et gensidigt åbent handelssystem bør vi kunne understøtte genopretningen. Endelig bør medlemsstaterne under disse vanskeligere omstændigheder sikre makroøkonomisk stabilitet. De enestående økonomiske foranstaltninger, der er blevet truffet på nationalt plan, og den offentlige sektors øgede tilstedeværelse i økonomien gør det nødvendigt at sikre en effektiv offentlig forvaltning og bekæmpelse af korrupsion og skatteunddragelse.

1. DE ØKONOMISKE UDSIGTER

Trods den hurtige og massive politiske reaktion på både EU-plan og nationalt plan forventes EU's økonomi i år at gå ind i en recession af historiske proportioner. Ifølge fremskrivningerne i Kommissionens forårsprognose 2020 vil EU's økonomi skrumpes med 7,5 % i 2020, hvilket er det største fald nogensinde, før den vil stige med 6 % i 2021, hvilket er ca. ni procentpoint lavere end i efterårsprognosen fra 2019. Pandemien og de deraf følgende isolationsforanstaltninger har haft alvorlige konsekvenser for forbruget, industriproduktionen, investeringerne, samhandelen, kapitalstrømmene og forsyningskæderne. Den mulige lempelse af isolationsforanstaltningerne i de kommende måneder bør bane vejen for en solid genopretning. EU's økonomi ventes imidlertid ikke at indhente det fulde tab inden udgangen af 2021, og de økonomiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed.

Pandemien har ramt alle medlemsstaterne, men dens økonomiske konsekvenser er forskelligartede. Det chok, der har ramt EU's økonomi, er symmetrisk i den forstand, at pandemien har ramt alle medlemsstaterne, men der er markante forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til både faldet i produktionen i 2020 (fra -4,2 % i Polen til -9,7 % i Grækenland) og opsvingets styrke i 2021. Den økonomiske genopretning i den enkelte medlemsstat afhænger ikke kun af pandemiens udvikling i det pågældende land, men også af robustheden af og strukturen i de enkelte landes økonomi og deres evne til at reagere med en stabiliserende politik. Grundet EU-økonomiernes indbyrdes afhængighed vil dynamikken i genopretningen i hver medlemsstat også påvirke genopretningen i andre medlemsstater.

Der er behov for en koordineret indsats. Hvis det skal lykkes at begrænse den økonomiske skade, sikre passende sundhedsbeskyttelse og fremme en hurtig og robust genopretning, så økonomierne kan bringes tilbage på en kurs mod bæredygtig og inklusiv vækst, vil det være afgørende at sikre fortsat effektive foranstaltninger på EU-plan og nationalt plan. Det er vigtigt, at der træffes sundhedsmæssige foranstaltninger og civilbeskyttelsesforanstaltninger, så genåbningen kan forløbe på forsvarlig vis, og disse fortjener særlig opmærksomhed. Det økonomiske opsving i 2021 vil i høj grad

afhænge af medlemsstaternes evne til at kickstarte den økonomiske aktivitet på en sikker og holdbar måde ved at foretage den nødvendige testning og sporing og træffe andre sundhedsbeskyttelsesforanstaltninger.

Arbejdsfordelingsordninger, lønsubsidier og støtte til virksomheder vil begrænse tabet af arbejdspladser, men pandemien vil alligevel have alvorlige konsekvenser for arbejdsmarkedet. Ledigheden i EU vil ifølge prognoserne stige fra 6,7 % i 2019 til 9 % i 2020 for derefter at falde til omkring 8 % i 2021. Nogle medlemsstater vil opleve større stigninger i ledigheden end andre, idet en stor del af arbejdsstyrken, der er afhængig af sektorer såsom turismen, er langt mere udsat.

Medlemsstaterne har reageret beslutsomt med finanspolitiske foranstaltninger til at begrænse de økonomiske skader forårsaget af pandemien. "Automatiske stabilisatorer" såsom udbetalingen af sociale sikringsydelser, der forstærkes af diskretionære finanspolitiske foranstaltninger, vil øge de offentlige udgifter. Det aggregerede offentlige budgetunderskud i euroområdet og i EU forventes derfor at stige markant fra blot 0,6 % af BNP i 2019 til omkring 8½ % i 2020, før det igen falder til omkring 3½ % i 2021. Efter at have fulgt en nedadgående kurs siden 2014 forventes den offentlige gældskvote ligeledes at stige som følge af en kombination af højere gæld og lavere BNP. Hvad angår euroområdet ventes den at stige fra 86 % i 2019 til 102¾ % i 2020 for derefter at falde til 98¾ % i 2021. I EU som helhed forventes den at stige fra 79,4 % i 2019 til ca. 95 % i år, før den falder til 92 % næste år.

Krisen vil få betydelige konsekvenser for samfundsforholdene, og den vil navnlig ramme de sårbare grupper. En af prioriteterne er at mindske de sociale følger og undgå en varig stigning i fattigdommen og uligheden. Nuværende og kommende foranstaltninger skal beskytte alle arbejdstagere. Dem, der allerede befandt sig i en sårbar situation før krisen (f.eks. arbejdstagere på tidsbegrænsede kontrakter, ufaglærte, ufrivillige deltidsarbejdere og selvstændige samt migrantarbejdere), vil sandsynligvis blive hårdest ramt, også fordi de ikke har de samme adgangsmuligheder til digitale infrastrukturer og -færdigheder. Det er også vigtigt at anerkende, at mange arbejdstagere, som udfylder væsentlige opgaver i forreste række i bekæmpelsen af covid-19-pandemien, hører til disse sårbare kategorier, så de kan få opfyldt deres specifikke behov.

Den aktuelle situation skaber også en risiko for, at der opstår endnu større økonomiske og sociale forskelle, herunder regionale og territoriale skævheder inden for og mellem medlemsstaterne. Nye efterspørgselsmønstre og virksomhedernes evne til at rejse sig efter krisen vil påvirke regioner og områder forskelligt inden for medlemsstaterne på grund af deres forskelligartede sektorspecialisering. De dele af servicesektoren, der kræver direkte kontakt til forbrugere, forventes at blive hårdest ramt, navnlig gennem nedsat omsætning og lavere beskæftigelse i SMV'er. De medlemsstater, der har et betydeligt finanspolitisk råderum, har råd til at yde mere generøs og langvarig støtte til virksomheder og husstande, end dem med et mindre finanspolitisk råderum. De vil også lettere kunne absorbere de større offentlige underskud og høje gælds niveauer og samtidig imødegå det presserende behov for at sikre sundhedsydelser af høj kvalitet og længerevarende velfærdsydelser til dem, der er hårdest ramt. Mere generelt vil medlemsstaterne være meget forskelligt stillet med hensyn til deres evne til at finansiere de investeringer, der skal til for at genstarte deres økonomier og finansiere den grønne og den digitale omstilling. Disse forskelle risikerer at fordreje konkurrencen i det indre marked og øge forskellene i levestandard.

Boks 1: Orientering om overvågningen inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten i henseende til den generelle undtagelsesklausul

Da det stod klart, at covid-19-udbruddet ville medføre et alvorligt økonomisk tilbageslag, argumenterede Kommissionen i sin meddelelse af 20. marts 2020 for, at den aktuelle situation giver anledning til aktivering af den generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpagten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pagten.

Sammen med sin vurdering af stabilitets- og konvergensprogrammerne for 2020 har Kommissionen truffet en række foranstaltninger i henhold til stabilitets- og vækstpagten.

Kommissionen har vedtaget rapporter i medfør af artikel 126, stk. 3, i TEUF vedrørende alle medlemsstater, bortset fra Rumænien, som allerede er omfattet af den korrigerende del af pagten. I disse rapporter undersøges medlemsstaternes opfyldelse af underskudskriteriet i 2020 på grundlag af deres planer og af Kommissionens forårsprognose 2020. Samtidig indeholder rapporterne vedrørende Frankrig, Belgien, Cypern, Grækenland, Italien og Spanien også en undersøgelse af deres opfyldelse af gældskriteriet i 2019 på grundlag af de endelige data. Alle relevante forhold tages med i betragtning, og der tages hensyn til de væsentlige og usikre makroøkonomiske og budgetmæssige virkninger, der følger af covid-19-udbruddet.

Covid-19-udbruddet har haft helt ekstraordinære makroøkonomiske og budgetmæssige virkninger, hvis endelige omfang vi endnu ikke kender. Det skaber en usædvanlig stor usikkerhed, som bl.a. gør det vanskeligt at fastlægge en troværdig kurs for finanspolitikken, som er nødt til fortsat at være understøttende for at lukke produktionsgab og samtidig skal sikre en holdbar offentlig gæld og i sidste instans en korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud. Under disse omstændigheder mener Kommissionen, at der på nuværende tidspunkt ikke bør træffes beslutning om at indlede proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud over for nogen medlemsstat.

Rumænien er den eneste medlemsstat, der allerede er omfattet af en underskudsprocedure. Den 3. april 2020 fastlog Rådet, at Rumænien havde et uforholdsmæssigt stort underskud og henstillede derfor, at Rumænien skulle bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2022. Rådet fastlagde den 15. september 2020 som Rumæniens frist til at træffe virkningsfulde foranstaltninger og aflægge detaljeret rapport om den konsolideringsstrategi, der skal hjælpe til at nå målene.

Kommissionen vil foretage en ny undersøgelse af medlemsstaternes budgetsituation på grundlag af den økonomiske prognose, der offentliggøres til efteråret, og de udkast til budgetplaner, som medlemsstaterne i euroområdet skal fremlægge senest den 15. oktober.

2. CENTRALE MÅLSÆTNINGER I 2021-HENSTILLINGERNE

De henstillinger, der vedtages i dag, afspejler den nye socioøkonomiske virkelighed under covid-19-krisen. Dette års semesterforløb er bygget op om to centrale strenge, som skal tilskynde medlemsstaterne til at øge modstandsdygtigheden i deres økonomier yderligere²:

- **At levere en øjeblikkelig politisk indsats for at håndtere og afbøde de sundhedsmæssige og socioøkonomiske følger af covid-19** (kort sigt). Her drejer det sig om at beskytte beskæftigelsen og sikre indkomststøtte til berørte arbejdstagere, offentlige udgifter til sundhed, likviditetsforanstaltninger til fordel for virksomheder (især små og mellemstore virksomheder) og beskytte strømmen af nødvendige varer i det indre marked. De finanspolitiske elementer i de landespecifikke henstillinger afspejler aktiveringen af stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul.
- **At genoprette den økonomiske aktivitet og atter få gang i væksten for at fremme den grønne og den digitale omstilling** (kort til mellemlang sigt). Her drejer det sig om at finde metoder til at puste nyt liv i økonomien, når der er kommet mere styr på pandemiens øjeblikkelige og akutte virkninger. Det vil kræve en mere effektiv og stærkere velfærdsstat, aktive arbejdsmarkedspolitikker og kompetenceudvikling. Landerapporterne kan give input til de områder, hvor der kan skabes vækst i fremtiden, når den ekstraordinære situation (dvs. nedlukningen) er ovre.

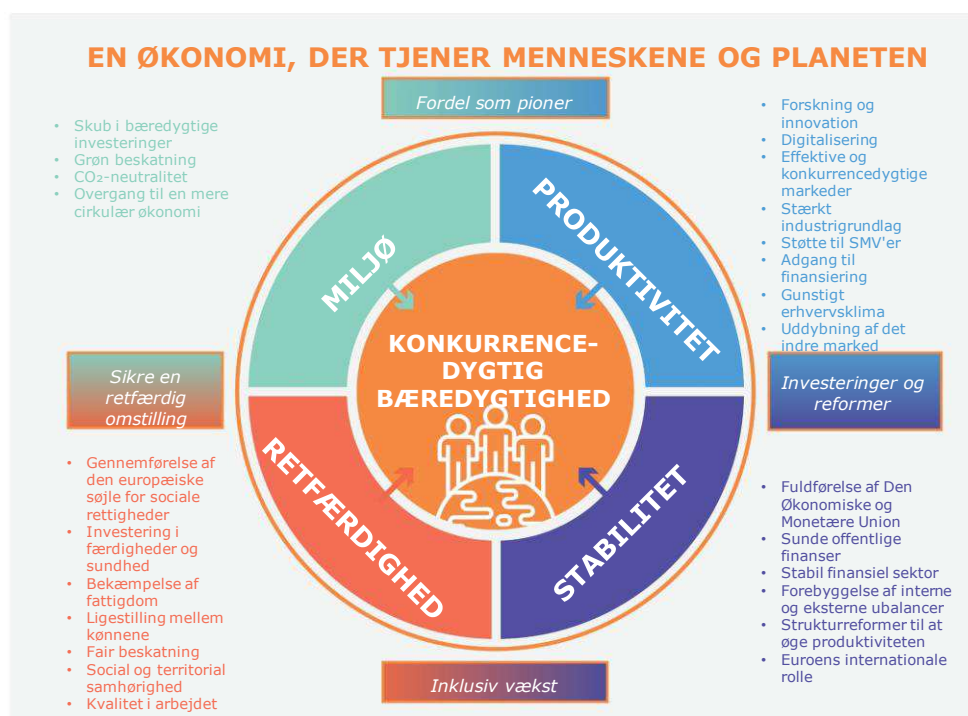
Den ramme, der præsenteres i den årlige strategi for bæredygtig vækst³, og som bygger på idéen om "bæredygtig konkurrenceevne" med fokus på økonomisk stabilitet, social retfærdighed, miljømæssig bæredygtighed samt produktivitet og konkurrenceevne, bør være retningsgivende for genopretningen. De henstillinger, der i dag rettes til medlemsstaterne, omfatter disse fire dimensioner.

Pandemien har blotlagt de nære indbyrdes forbindelser mellem den økonomiske, den sociale og den miljømæssige dimension og vist et klart behov for en helhedsorienteret genopretningsstrategi. Det er derfor vigtigere end nogensinde at integrere De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling ("verdensmålene") i det europæiske semester for samordning af den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger vedrører både strukturreformer og investeringer. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er fortsat relevante og bør tages med i betragtning ved anvendelsen af EU-fondene, navnlig i forbindelse med samhørighedspolitikken. Det europæiske semester vil bidrage til at bringe de udfordringer og politiske henstillinger, der vedrører verdensmålene, og som kan bidrage til en bæredygtig økonomi, øverst på dagsordenen, i overensstemmelse med den europæiske grønne pagt og den årlige strategi for bæredygtig vækst.

² Nogle relevante strukturelle aspekter er i år medtaget i betragtningerne. Det er to elementer, der har vigtig strukturel indvirkning på mellemlang sigt, og som fortsat er relevante og vil få endnu større betydning, efterhånden som genopretningen skrider frem.

³ COM(2019) 650 final.

Et vigtigt element af dette års semesterforløb, som har fået et nyt omdrejningspunkt, er overvågningen af medlemsstaternes reelle evne til at reagere virkningsfuldt på krisen.

Covid-19-krisen har påvirket den måde, det indre marked for varer fungerer på, idet grænserne er blevet lukket, og det har påvirket eksporten. Nationale eksportrestriktioner på vigtige produkter til bekæmpelse af pandemien, f.eks. personlige værnemidler, mundbind, respiratorer og lægemidler, undergraver vores fælles kamp mod pandemien. Selv om mange medlemsstater i sidste ende ophævede restriktionerne på Kommissionens anmodning, pålægger nogle lande stadig uberettigede og unødvendige restriktioner, som risikerer at skabe endnu større forstyrrelser i forsyningskæderne og føre til endnu større prisstigninger og større mangel på varer. For at imødegå behovene er der taget skridt til at øge både den lokale produktion og importen fra tredjelande. I betragtning af situationens alvor skal det indre marked beskyttes mod produkter, der ikke opfylder kravene. Derfor spiller markedsovervågningsmyndighederne og toldmyndighederne fortsat en central rolle.

Det indre marked vil drage fordel af velfungerende forsyningskæder såvel i EU som på verdensplan. I lyset af forsyningskædernes globale karakter, ikke mindst når det kommer til kritisk vigtige varer (herunder lægemidler), og EU's engagement i den grønne og den digitale omstilling bør der rettes særlig opmærksomhed på at sikre forsyningskædernes modstandsdygtighed og bæredygtighed og samtidig på at diversificere dem og forbedre EU's evne til at producere kritisk vigtige varer.

Det indre marked for tjenesteydelser er udsat for urimelige reguleringsmæssige restriktioner, navnlig inden for detailhandel og byggeri. Servicesektoren er generelt den sektor, der er blevet hårdest ramt af krisen som følge af det markante fald i efterspørgslen og isolationsforanstaltningerne, som forhindrer mange virksomheder i at fungere korrekt. Det er også den sektor, der har det største potentiale for genopretning.

Det vil være afgørende at reducere de reguleringsmæssige og administrative hindringer. En større fleksibilitet i den nationale regulering af de hårdest ramte sektorer, bl.a. inden for detailhandelen, turisme, kultur samt i hotel- og restaurationsbranchen, ville hjælpe dem til at komme på fode igen.

Covid-19-pandemien har fået mange medlemsstater til at gennemføre foranstaltninger med vidtrækkende konsekvenser for personers bevægelighed, både inden for et enkelt land og på tværs af grænserne. Næsten alle medlemsstater har indført midlertidig kontrol ved de indre grænser. Derudover er der indført restriktioner på ikkevæsentlige rejser ved Unionens ydre grænser. Lukningen af EU's indre grænser har navnlig haft negative følger for de arbejdstagere, der skal krydse en grænse til en anden medlemsstat for at nå frem til deres arbejdsplads. Det gælder grænsearbejdere såvel som udstationerede arbejdstagere og sæsonarbejdere. For at løse de alvorlige problemer, der følger af indførslen af kontrol ved de indre grænser og rejserestriktioner, og afbøde virkningerne heraf på det indre markeds virkemåde har Kommissionen stået for koordinering på EU-plan og udsendt retningslinjer⁴.

2.1 Stabilitet

Overvågningen inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer er bydende nødvendig⁵. I dette års henstillinger tages der hensyn til nødvendigheden af at håndtere pandemien og lette den økonomiske genopretning som et vigtigt skridt til at forhindre nye ubalancer i fremtiden. Henstillingerne fokuserer på at afhjælpe sårbarheder og strukturelle udfordringer. Den specifikke overvågning inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer vil fortsat følge op på den politiske udvikling inden for relevante områder. Der vil blive foretaget en ny vurdering af den makroøkonomiske udvikling i EU i den kommende rapport om varslingsmekanismen.

Den offentlige gæld, som ellers har fulgt en nedadgående tendens siden 2015, ventes at stige markant i 2020. Ved at udnytte den fulde fleksibilitet i EU's finanspolitiske rammer har medlemsstaterne vedtaget vidtspændende foranstaltninger til at styrke sundhedssystemernes kapacitet og yde hjælp til de borgere og sektorer, der er særlig hårdt ramt. Disse foranstaltninger vil sammen med faldet i den økonomiske aktivitet og lav inflation føre til væsentligt større offentlige underskud og gældsstillinger i 2020. Derudover har medlemsstaterne truffet betydelige likviditetsstøtteforanstaltninger og indført lånegarantier, som pålægger staten eventualforpligtelser.

Den finanspolitiske del af de landespecifikke henstillinger afspejler aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul, idet der opfordres til at træffe alle nødvendige

⁴ Covid-19 — Retningslinjer for grænseforvaltningsforanstaltninger for at beskytte sundheden og sikre adgangen til varer og vigtige tjenesteydelser (C(2020) 1752), Retningslinjer for udøvelse af arbejdskraftens frie bevægelighed under covid-19-udbruddet (C(2020) 2051). Der findes en oversigt over alle retningslinjerne på: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/travel-and-transportation-during-coronavirus-pandemic_da

⁵ I februar blev der konstateret uforholdsmæssigt store ubalancer i tre lande (Grækenland, Cypern og Italien), mens der for ni landes vedkommende blev konstateret ubalancer (Kroatien, Frankrig, Tyskland, Irland, Portugal, Nederlandene, Rumænien, Spanien og Sverige).

foranstaltninger til effektivt at imødegå pandemien, understøtte økonomien og den efterfølgende genopretning. Så snart den økonomiske situation tillader det, bør finanspolitikken tage sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, samtidig med at investeringerne øges.

Denne ekstraordinære aktivering af den generelle undtagelsesklausul letter samordningen af budgetpolitikken under dette alvorlige økonomiske tilbageslag. På grund af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-udbruddet konkluderede Kommissionen, at den aktuelle situation giver anledning til at aktivere den generelle undtagelsesklausul. Medlemsstaternes finansministre tilsluttede sig denne vurdering. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpagten. Den sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pagten, samtidig med at der sker en fravigelse af de budgetkrav, som normalt ville gælde. Nærmere bestemt giver den medlemsstaterne mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare.

Formålet med de finanspolitiske anbefalinger i forårspakken er at koordinere finanspolitikken i den første krisefase samt i den efterfølgende genopretningsfase. Alle medlemsstaterne bør i øjeblikket føre en understøttende finanspolitik med henblik på at lette genopretningen. Samtidig bør man fortsat have for øje at sikre finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt. Det bør navnlig sikres, at medlemsstaterne, så snart situationen tillader det, fører en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling og sikre en holdbar gæld.

Medlemsstaterne bør også være opmærksomme på kvaliteten af deres statsfinanser i denne tid, hvor der vedtages budgetpakker af et hidtil uset størrelsesorden, og de bør sikre en korrekt prioritering af investeringer og produktive udgifter. I lyset af de budgetpakker af et hidtil uset omfang, der er blevet vedtaget i medlemsstaterne, og den offentlige sektors stigende vægt i økonomien er det yderst vigtigt at sikre en effektiv og produktiv offentlig forvaltning. På længere sigt vil de medlemsstater, der formår at forvalte deres offentlige finanser på forsvarlig vis, komme hurtigere på fode efter krisen. Offentlige udgifter og investeringer har stor betydning med hensyn til at støtte den grønne og den digitale omstilling, bl.a. gennem grønne og digitale offentlige indkøb og grøn budgettering.

Covid-19-epidemiens udbrud har medført markante prisfald på de globale finansielle markeder, som også er ramt af stor volatilitet. Såvel aktie- og obligationsmarkederne som råvaremarkedet er faldet som følge af de forværede økonomiske forhold og den øgede usikkerhed. Markederne og de finansielle institutioner er imidlertid stadig fuldt funktionsdygtige. Offentlig politik og tiltag fra Den Europæiske Centralbanks (ECB) og andre pengepolitiske myndigheders side rundt om i verden har haft betydning for at afbøde virkningerne. ECB har stillet likviditet til rådighed på 1 bio. EUR (8,5 % af BNP i euroområdet) gennem diverse instrumenter, herunder programmet for opkøb af stats- og virksomhedsobligationer som følge af pandemien.

Der er fortsat risiko for hvidvask. Hvidvask af penge har negative konsekvenser for de offentlige finanser og den finansielle stabilitet, og det indebærer nogle særlige risici. Foruden de medlemsstater (Bulgarien, Danmark, Estland, Letland, Malta og Sverige),

der allerede sidste år modtog en henstilling om at styrke reglerne for bekæmpelse af hvidvask og forbedre tilsynet, har yderligere fem (Irland, Luxembourg, Nederlandene, Slovakiet, Finland) modtaget en sådan henstilling i år.

Bankerne spiller en vigtig rolle med hensyn til at tilvejebringe likviditet til realøkonomien. Som følge af den økonomiske nedgang har Europa-Kommissionen, ECB, Den Europæiske Banktilsynsmyndighed og den fælles tilsynsmekanisme truffet ekstraordinære foranstaltninger over for bankerne, så disse kan yde finansiering til husholdninger og virksomheder med henblik på at dække indtægtstab. Bankerne vil kunne operere under søjle 2-retningslinjerne vedrørende kapitalprocenten, og de medlemsstater, der anvender kontracykliske kapitalbuffere og systemiske risikobuffere, har lempet dem for bedre at kunne absorbere tab og understøtte genopretningen med kredit. Det er vigtigt, at der ydes finansiel bistand til låntagere, der grundlæggende var levedygtige før krisens udbrud. Den nuværende recession vil teste banksektorens modstandsdygtighed, idet den vellykkede sanering af bankernes balancer risikerer at blive vendt, samtidig med at andre udfordringer såsom lav rentabilitet også risikerer at blive mere udtalte.

Boks 2: Sammenfatning af de foranstaltninger, medlemsstaterne har truffet til støtte for de hårdest ramte arbejdstagere og SMV'er (likviditetsstøtte)

Medlemsstaterne har som reaktion på covid-19-pandemien truffet, udvidet eller bebudet hidtil usete foranstaltninger for at yde bistand til de borgere og sektorer, der er særlig hårdt ramt. Selv om foranstaltningerne er tilpasset forholdene i det enkelte land, har de overordnet set alle det samme formål: at afbøde virkningerne af krisen ved at beskytte folks job og indkomst og yde likviditetsstøtte til virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

For at understøtte arbejdstagerne har mange medlemsstater udvidet, og i nogle tilfælde indført, ordninger med nedsat arbejdstid eller for midlertidig arbejdsløshed ved at supplere ydelserne og/eller lempe adgangsbetingelserne. Disse ordninger giver virksomheder, der oplever økonomiske vanskeligheder, mulighed for at nedsætte arbejdstiden eller midlertidigt hjemsende deres ansatte, mens disse modtager (delvis) kompensation gennem offentlig indkomststøtte. Sådanne foranstaltninger er med til at forhindre permanente afskedigelser, sikre stabile indkomster og beskytte borgerne. Mange medlemsstater har udvidet deres ordninger til også at omfatte selvstændige og kompensere dem for deres tabte indtægter. Nogle medlemsstater har desuden truffet foranstaltninger til at forhindre opsigelsen af lejekontrakter og lejestigninger under pandemien.

For yderligere at afbøde det økonomiske chok og redde virksomheder har Europa-Kommissionen vedtaget midlertidige rammebestemmelser, som sætter medlemsstaterne i stand til at udnytte den fulde fleksibilitet i EU's statsstøtteregler. Derudover har medlemsstaterne ydet betydelig likviditetsstøtte til virksomheder gennem subsidierede lån og statsgarantier.

Mange medlemsstater har givet selvstændige og SMV'er mulighed for at udsætte indbetalingen af skat eller socialsikringsbidrag. Derudover er indbetalingen af forskudsskat blevet reduceret, eller skattegodtgørelser er tilbagebetalt før tid for at sikre yderligere likviditet. Nogle medlemsstater har indført midlertidige offentlige betalingsudsættelser på tilbagebetalingen af private lån og virksomhedslån på visse betingelser, bl.a. lån til selvstændige og SMV'er.

For at støtte medlemsstaternes bestræbelser har EU indført vigtige foranstaltninger til hurtigt at mobilisere alle uudnyttede midler under EU-fondene og sikre større fleksibilitet med hensyn til deres anvendelse, ligesom der er indført forenklede og strømlinede procedurer og mulighed for at drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % over EU-budgettet i regnskabsåret 2020-2021⁶.

2.2 Rimelighed

Covid-19-krisen har stor indvirkning på arbejdsmarkedssituationen og de sociale forhold. Den ramte på et tidspunkt, hvor der var fremgang på arbejdsmarkedene. Beskæftigelsesfrekvensen toppede på over 74 % ved udgangen af 2019, og andelen af personer i risiko for fattigdom og social udstødelse nåede det laveste niveau i ti år, selv om der er forskelle mellem landene.

Den aktuelle krise ventes at føre til markante stigninger i ledigheden og indkomstuligheden. Ledigheden ventes at stige ujævnt på tværs af sektorer og befolkningsgrupper. Der bør også tages hensyn til den demografiske situation i medlemsstaterne og på arbejdsmarkedene, navnlig med hensyn til aldringen. De vedvarende begrænsninger af bevægeligheden forventes at påvirke arbejdsforholdene, mulighederne for uddannelse og adgangen til diverse tjenester. De udsatte grupper må ikke lades i stikken i en situation, hvor uligheden bliver endnu mere udtalt og ligefrem stiger. Genopretningen skal desuden tage hensyn til kønsaspektet og mildne krisens følger for kvinderne, som er blevet uforholdsmæssigt mere påvirket end mændene, og de eksisterende uligheder mellem kønnene er blot steget. De tre dimensioner i den europæiske søjle for sociale rettigheder, dvs. lige muligheder, rimelige arbejdsvilkår og adgang til social beskyttelse, er fortsat ledende for politiske tiltag på EU-plan og i medlemsstaterne.

Medlemsstaterne yder en ekstraordinær indsats for at afbøde konsekvenserne for beskæftigelsen og de sociale følger. Størsteparten af medlemsstaterne har indført eller udvidet eksisterende arbejdsfordelingsordninger, mens andre har indført lignende ordninger. De fleste medlemsstater har desuden indført eller udvidet garantiordninger til at yde likviditet til SMV'er, beskytte arbejdspladser og sikre forretningskontinuitet. En sådan eller lignende støtte til virksomheder og arbejdstagere er afgørende for at bevare arbejdspladser. Medlemsstaternes finansiering støttes af midler fra de europæiske struktur- og investeringsfonde samt gennem det nye instrument for midlertidig støtte til mindskelse af risiciene for arbejdsløshed i en nødsituation (SURE) på op mod 100 mia. EUR, som Kommissionen stillede forslag om i begyndelsen af april. Det nye EU-instrument vil yde finansiel bistand til medlemsstaterne med henblik på at hjælpe

⁶ COM(2020) 113 final.

med at dække omkostningerne til nationale arbejdsfordelingsordninger og andre lignende foranstaltninger henvendt til selvstændige. Fleksible arbejdsordninger og fjernarbejde spiller også en vigtig rolle med hensyn til at beskytte arbejdspladser og holde gang i produktionen. De yder også et vigtigt bidrag til en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv.

Det vil ikke være muligt at redde alle arbejdspladser, men genopretningen vil også bringe nye muligheder med sig. Medlemsstaterne bør støtte disse strukturelle ændringer. På den ene side lægger den stigende ledighed et pres på arbejdsløshedsunderstøttelsessystemerne. I adskillige lande har man udvidet dækningen og varigheden heraf. Det er yderst vigtigt at yde passende arbejdsløshedsunderstøttelse og indkomsterstatning til alle arbejdstagere, uanset deres beskæftigelsesstatus og uden at forglemme selvstændige. På den anden side vil der være behov for en effektiv aktiv arbejdsmarkedspolitik, så folk kan finde de rigtige jobs under genopretningen, idet der særligt fokuseres på unge, langtidsledige og sårbare grupper. Strukturelle ændringer bør også fremhjelpes gennem tiltag til at fremme innovative arbejdsformer og iværksætteri, herunder inden for den sociale økonomi. Endelig er det for enhver vellykket exit- og genopretningsstrategi afgørende at inddrage arbejdsmarkedets parter.

Selv om der er truffet ekstraordinære foranstaltninger til økonomisk stabilisering, vil mange sandsynligvis ende i en vanskelig indkomstsituation. Længerevarende indkomststab kan forventes at øge risikoen for fattigdom, navnlig for sårbare husholdninger, hvilket øger uligheden med hensyn til adgang til sundhedsydelser, vigtige sociale tjenester og støtte og fjernundervisning. Nogle grupper, og navnlig børnefamilier, langtidsledige, personer med handicap, migranter og personer med migrantbaggrund og romaer, er forholdsvis mere udsatte. De eksisterende indkomstuligheder vil formodentlig blive forværret. I sådanne situationer er det yderst vigtigt, at de sociale beskyttelsessystemer hurtigt tilpasses forholdene ved om nødvendigt at forbedre deres dækning og tilstrækkelighed. Det kan omfatte en forlængelse af retten til ydelser og lempelser af adgangskriterierne, hvor det er muligt. Medlemsstaterne vil også skulle øge effektiviteten af deres sociale udgifter ved gennem passende behovsvurderinger at sikre, at pengene når ud til dem, der har størst behov. Alle bør sikres adgang til sociale og basale tjenester (herunder vand, sanitet, energi og digital kommunikation).

Det kan være nødvendigt at styrke samarbejdet mellem socialforvaltningen, sundhedsvæsenet og langtidsplejen. For at beskytte de husholdninger, der er tyngt af boligomkostninger, kunne der træffes foranstaltninger på kort sigt til bl.a. midlertidigt at suspendere udsættelser og tvangsauktioner eller give henstand i betalingen af realkreditlån eller leje for lavindkomstfamilier under krisen, samtidig med at den finansielle stabilitet og tilbagebetalingsincitamentene bevares på mellemlang sigt. De nationale bestemmelser, der gennemfører EU-reglerne om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, skal anvendes i overensstemmelse med den praktiske vejledning om arbejdstagernes sikre tilbagevenden til arbejdspladsen⁷, som EU har offentliggjort.

⁷ De retningslinjer, som EU-OSHA har udarbejdet i samarbejde med Europa-Kommissionen, har også fået input fra trepartsudvalget Det Rådgivende Udvalg for Sikkerhed og Sundhed på Arbejdspladsen samt Udvalget af Arbejdstilsynschefer.

Boks 3: Sundhedspleje

Covid-19-krisen har sat medlemsstaternes sundhedssystemer under et hidtil uset pres. Den umiddelbare reaktion omfattede bl.a. tiltag til at øge forsyningen af kritiske medicinske produkter, udvide laboratoriekapaciteten og hospitalernes intensivafdelinger samt rekruttere mere sundhedspersonale, hvor det var muligt.

Det har generelt set øget de eksisterende strukturelle udfordringer relateret til sundhedssystemernes effektivitet, tilgængelighed og modstandsdygtighed.

Udfordringerne knytter sig bl.a. til manglende finansiering af sundhedsinvesteringer (herunder til kriseberedskab), begrænset koordinering og integration af plejen, ringe primær pleje, vedvarende adgangshindringer til sundhedsydelse og uopfyldte behov for lægebehandling, navnlig blandt de mest sårbare og primært på grund af høj egenbetaling. Krisen har lagt et yderligere pres på sundhedssystemernes indtægter, som risikerer at øge ulighederne med hensyn til adgang til pleje, især for de dårligere stillede grupper. I mange medlemsstater er der opstået kritisk mangel på sundhedspersonale, fordi arbejdsvilkårene gør disse erhverv langt mindre attraktive. Erfaringerne fra medlemsstaterne har påvist potentialet ved e-sundhed, når det kommer til at forbedre koordineringen og integrationen af sundhedsplejen og gøre den mere effektiv og tilgængelig, særligt ved hjælp af telemedicin. Nogle af de foranstaltninger, som Kommissionen har truffet for at yde direkte støtte til de nationale sundhedssystemer, er at foretage indkaldelser af tilbud vedrørende medicinsk udstyr og forsyninger inden for rammerne af aftalen om fælles indkøb og rescEU-kapaciteten under EU-civilbeskyttelsesmekanismen, som giver mulighed for at oprette strategiske lagre af vigtige lægemidler til medlemsstaterne og støtte forskning i vacciner, diagnosticering og behandling. Støtte til sundhedssystemerne er også et af områderne for investeringsinitiativet som reaktion på coronaviruset. Europæiske instrumenter som fondene under samhørighedspolitikken og SURE kan hjælpe medlemsstaterne med at reducere sundhedsudgifterne i forbindelserne med pandemien.

Uddannelsessystemerne er også påvirket af krisen. I de fleste medlemsstater er klasseundervisningen (såvel som den arbejdsbaserede læring og lærlingeuddannelserne) blevet suspenderet, og undervisningen foregår nu delvist online. Disse omstændigheder påvirker elevernes uddannelsesresultater og risikerer at øge de socioøkonomiske uligheder og forværre de eksisterende strukturelle udfordringer, hvis de ikke modsvares med passende reformer og investeringer. Alt for mange unge forlader stadig uddannelsessystemet uden at besidde nødvendige grundlæggende færdigheder. Covid-19-krisen har vist, hvor vigtigt det er, at alle elever har lige adgang til fjernundervisning ved hjælp af bredbåndsforbindelser og IT-udstyr, og at de besidder de fornødne IT-færdigheder. Investeringer i infrastruktur med stor social indvirkning bør omfatte alle relevante aspekter af skolen/undervisningen, fra opgradering af skolebygninger (mhp. at sikre energieffektivitet, hygiejne og fysisk afstand mellem elever) til IT-udstyr. Ved at støtte udviklingen af de fornødne færdigheder, navnlig IT-færdigheder, vil arbejdsstyrkens produktivitet og modstandsdygtighed blive øget, hvilket vil lette omstillingen til en grønnere og mere intelligent økonomi.

Det er vigtigt at inddrage arbejdsmarkedets parter for at sikre, at de trufne foranstaltninger har den tilsigtede virkning, er inklusive og bæredygtige. Der findes ikke én enkelt model, der passer til alle medlemsstaterne, og i nogle

medlemsstater er der klart behov for at forbedre dialogen med arbejdsmarkedets parter og for at inddrage dem mere i udformningen og gennemførelsen af politiske tiltag.

Fair og vækstfremmende skattesystemer kan hjælpe med at understøtte den økonomiske genopretning ved at bidrage til en inklusiv og bæredygtig vækst. Vækstfremmende skattesystemer kan tilskynde til privat investering, skabe bedre vilkår for erhvervslivet, fremme beskæftigelse, mindske uligheder og bidrage til en ud fra et miljømæssigt synspunkt modstandsdygtig økonomi. Samtidig kan en forenkling af skattesystemet bidrage til at begrænse de økonomiske forvridninger og lette den administrative byrde for virksomhederne. Eftersom et effektivt og fair skattesystem er særlig vigtigt for at understøtte den økonomisk genopretning på mellemlang sigt, er nogle medlemsstater blevet henstillet at reformere deres skattesystem, bl.a. ved at flytte skatten fra arbejde over på miljøafgifter.

Bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning er fortsat en hovedprioritet, navnlig for at medlemsstaterne kan forvente et rimeligt skatteprovenu, som de kan anvende til gennemførelsen af finanspolitiske støtteforanstaltninger. Gennemførelsen af EU-lovgivning og internationalt vedtagne initiativer vil bidrage til at begrænse aggressiv skatteplanlægning. Visse elementer af skattesystemet i nogle medlemsstater (Cypern, Irland, Luxembourg, Malta, Nederlandene og Ungarn) udnyttes imidlertid af virksomheder til aggressiv skatteplanlægning. I lyset heraf henstilles det til disse medlemsstater at sætte ind mod aggressiv skatteplanlægning.

2.3 Miljømæssig bæredygtighed

Investeringer i genopretningen skaber en mulighed for at reorganisere økonomien i EU og give den et solidt bæredygtigt udgangspunkt. I dette års landespecifikke henstillinger udpeges de områder, hvor de enkelte medlemsstater kunne fremrykke bæredygtige investeringer. Myndighederne anbefales hurtigt at identificere investeringsmodne projekter og finansieringskilder, som kan bane vejen for klimaneutralitet og ressourceeffektivitet inden for industrien, bygninger og transport, samt at indlede forberedelserne til kommende investeringsprojekter, som kan fremme dagsordenen for miljømæssig bæredygtighed yderligere. Ud af de mange politiske tiltag og foranstaltninger på energi-, klima- og miljøområdet udmærker nogle sig ved hurtigt at kunne gennemføres. Det gælder bl.a. investeringer i mindre projekter vedrørende f.eks. dekarbonisering af transport eller energieffektivitet, herunder gennem bygningsrenovering, som kan bidrage til genopretningen og bringe økonomierne på en langsigtet bæredygtig kurs.

Den europæiske grønne pagt og gennemførelsen af de nationale energi- og klimaplaner danner udgangspunktet for det langsigtede mål om klimaneutralitet og det relaterede investeringsbehov. Fremme af investeringer i energieffektivitet og vedvarende energiproduktion og -net kan bidrage til omstillingen til et mere konkurrencedygtigt, bæredygtigt og sikkert energisystem. En energipolitik, der kombinerer offentlige og private investeringer, kan også yde et betragteligt bidrag til den økonomiske genopretning.

Investeringer i bæredygtig mobilitet og i den cirkulære økonomi skaber en mulighed for at øge produktiviteten og fremme den grønne omstilling. Investeringer i infrastruktur til bæredygtig transport (f.eks. kollektiv bytrafik, jernbaner,

cykelinfrastruktur og logistiske knudepunkter for intermodal transport) kan give bedre kvalitet til borgerne og sikre transportsektorens konkurrenceevne.

Strategiske forsyningskæder, som er afgørende for Europas modstandsdygtighed, bæredygtighed og strategiske autonomi, skal støttes. Det gælder navnlig i de sektorer, der er vanskelige at dekarbonisere (såsom inden for stålproduktion, kemikalier og mobilitetsværdikæden), samt vedvarende energikilder. Idéen er at skabe førende markeder/forsyningskæder for europæiske sektorer inden for ren energi. Strategien for integration af energisystemer vil være en vigtig drivkraft for opfyldelsen af dette mål, understøttet af flere initiativer⁸.

Investeringer i infrastruktur med stor indvirkning kan hjælpe til at håndtere politiske afvejninger og samfundsmæssige ubalancer. De midler, der afsættes til genopretningen, bør så vidt muligt kanaliseres over i offentlige goder og infrastruktur til mere bæredygtig vækst. Det kan f.eks. opnås ved at investere i infrastruktur til bæredygtig transport på en måde, der er forenelig med EU's mål om klimaneutralitet (f.eks. kollektiv bytransport, jernbaner og logistiske knudepunkter for intermodal transport), samt ved at investere i miljøinfrastruktur. Investeringer i infrastruktur med stor social indvirkning kunne omfatte renovering af socialt boligbyggeri og boliger til husholdninger med lav indkomst samt alle relevante aspekter af skoler/undervisningstjenester fra opgradering af skolebygninger (for at sikre energieffektivitet, hygiejne og fysisk afstand mellem elever) til IT-udstyr, som kan anvendes til fjernundervisning, tilstrækkelige færdigheder og adgang for dårligt stillede elever. Imødegåelsen af miljø- og klimaudfordringerne spiller også en vigtig rolle for menneskers sundhed. Navnlig er investering inden for rammerne af den grønne pagt afgørende for at få bugt med luftforureningen.

En mere udbredt anvendelse af IT-teknologi kan bidrage til grønnere løsninger på, hvordan vi organiserer vores økonomier og samfund. Det kan være hensigtsmæssigt at se nærmere på borgernes livstilsændringer og arbejdsgangene i virksomhederne, navnlig hvor disse er med til at reducere miljøaftrykket og sikre en bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv.

2.4 Produktivitet og konkurrenceevne

For at forbedre Europas konkurrenceevne og bane vejen for en robust genopretning skal produktivitetsvæksten øges. Krisen skaber imidlertid risici for produktivitetsvæksten på mellemlang sigt, hvilket risikerer at blive forværret yderligere af gnidningerne i globale værdikæder. Hvis virksomhederne formår at tilpasse sig, vil produktiviteten stige. Produktiviteten kunne også styrkes gennem øget digitalisering, e-handel, digital forvaltning og e-sundhed, udvikling af nye forretningsmodeller, hjemmearbejdsordninger og mere udbredt fjernarbejde.

Det kræver velvalgte politiske tiltag for på kort sigt at komme ud af recessionen og på mellemlang sigt at sikre, at den menneskelige kapital ikke tager skade. Produktivitetsfremmende mekanismer omfatter: i) fremme af innovation og teknologisk

⁸ Støtteinitiativerne omfatter den europæiske batterialliance, den kommende alliance for ren brint og alliancen for en kulstoffattig industri, Renewables Ecosystem-programmet samt strategien for vedvarende offshore-energi. Øget ressourceeffektivitet ved gennemførelsen af handlingsplanen for den cirkulære økonomi vil også styrke modstandsdygtigheden.

udbredelse, bl.a. gennem investering i F&I, ii) en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne for at løse spørgsmål om markedsstyrke, iii) investering i folks kompetencer gennem bedre uddannelsessystemer, iv) velfungerende arbejdsmarkeder, hvor man undgår segmentering af færdigheder og muligheder, som giver mulighed for jobudvikling, v) en passende ressourcefordeling ved hjælp af et gunstigt erhvervsklima, vi) bedre fungerende institutioner og en bedre forvaltning heraf, herunder effektive og uafhængige retssystemer. Støtte til investeringer i digitalisering kan skabe endnu flere gevinster, hvis de nuværende regler om fysisk afstand opretholdes. Arbejdsproduktiviteten ved fjernarbejde vil spille en afgørende rolle. Disse fordele vil imidlertid ikke altid komme ufaglærte eller uudannede til gode.

IT-teknologi er særdeles vigtig og vil bidrage til en mere robust genopretning i vores samfund og vores økonomier. Reglerne om fysisk afstand har understreget betydningen af moderne IT-infrastruktur for at sikre udbredt internetadgang og adgang til digitale tjenester, som er en forudsætning for mange hverdagsgøremål. Investering i digitaliseringen af virksomheder og af den offentlige sektor og udvikling af datatjenester i den offentlige og den private sektor kan muliggøre fjernarbejde, virtuel læring og hjemmeundervisning. Ikke alene vil denne omstilling øge modstandsdygtigheden og produktiviteten, den kan også bidrage til den grønne omstilling af vores økonomier og hjælpe med at sikre, at også de udsatte grupper får del i den økonomiske udvikling. Langsigtede investeringer i F&D, avanceret IT-teknologi og avancerede IT-færdigheder er forudsætninger for at garantere Europas teknologiske suverænitet og samtidig beskytte vores fælles værdier.

Investeringer skal tage hensyn til forsyningskæder. Mange industrianlæg har indstillet produktionen. Andre er blevet konverteret. Efter sammenbruddet i forsyningskæderne og i efterspørgslen, vil en genstart af systemet sandsynligvis foregå på nye måder (f.eks. ved at tilpasse processer til input af anden geografisk oprindelse). Vi står med en enestående mulighed for at sikre Europas åbne strategiske autonomi, navnlig ved at diversificere og styrke forsyningskæderne i hele det indre marked og sikre, at vi aldrig igen risikerer at mangle forsyninger af væsentlige varer på fødevarer- og sundhedsområdet. Potentiel egenkapitalstøtte ydet af EU og nationale myndigheder til fordel for SMV'er, navnlig dem, der aktivt beskæftiger sig med innovative projekter og har et stort vækstpotentiale, kunne forhindre unødvendige konkurser af levedygtige virksomheder og fungere som politiske redskaber til at undgå industriel fragmentering. Innovation er afgørende for et produktivt Europa.

En vellykket genopretning vil kræve, at der tages hensyn til de nære forbindelser mellem industrielle økosystemer og virksomheder i flere medlemsstater. Investeringer er også et vigtigt redskab under EU's industripolitik. Det vil kræve en stor indsats at genoprette forsyningskæderne i EU og sikre deres effektivitet. Usikkerhed, lav efterspørgsel og forstyrrelser i værdikæderne har øget virksomhedernes omkostninger. Genoprettelsen af produktiviteten og af omkostningskonkurrenceevnen er blevet en udfordring for virksomhederne på kort sigt. Omkostningsreducerende innovationer vil blive mere attraktive, men effektiviteten vil være en udfordring i hele økonomien. De sociale offeromkostninger ved ineffektive offentlige udgifter vil være en byrde, der skal deles mellem virksomhederne og borgerne. En bedre forvaltning og en mere professionel og produktiv anvendelse af værktøjerne til offentlige indkøb vil være af endnu større betydning end nogensinde før.

3. EN FÆLLES INDSATS MELLEM EU'S INSTITUTIONER OG MEDLEMSSTATER

På grund af den enestående situation, vi befinder os i, er der i dette års europæiske semester fulgt en særlig tilgang. I løbet af det seneste årti er det europæiske semester blevet det vigtigste redskab til samordning af de nationale økonomi- og beskæftigelsespolitikker. Det udgør i dag en integrerende del af EU's indsats for at inddæmme virusset, støtte de nationale sundhedssystemer, beskytte og redde liv og imødegå pandemiens sociale og økonomiske følger. Derfor er der i henstillingerne et særligt fokus på økonomiske og beskæftigelsesmæssige politikker, der er tilpasset de nye socioøkonomiske prioriteter under covid-19-krisen på områder af fælles interesse.

Denne tilgang har kun været mulig takket være et endnu tættere samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Tæt kontakt og intensiv dialog har været nøglen til at forstå og udpege de politiske tiltag og bedste praksis, der er truffet for at afbøde og håndtere virussets socioøkonomiske virkninger. Kommissionen har som følge heraf opdateret sin analyse af den økonomiske og sociale situationen i de enkelte medlemsstater, som blev præsenteret i landerapporterne 2020, for at tage hensyn til de aktuelle økonomiske og sociale forhold i de enkelte medlemsstater. Kommissionen afholdt i løbet af april bilaterale møder med medlemsstaterne via videokonference og har opretholdt en løbende dialog med medlemsstaterne, både på multilateralt og bilateralt plan, herunder gennem relevante udvalg og med de ansvarlige for det europæiske semester i hovedstøderne.

4. DET EUROPÆISKE SEMESTER OG BUDGETTET

EU-budgettet er en af drivkræfterne bag EU's økonomiske dagsorden. Vi står over for et økonomisk chok uden fortilfælde, og EU-budgettet er et vigtigt redskab til at håndtere udfordringerne på kort sigt og lang sigt. Den flerårige finansielle ramme er tæt forbundet med det europæiske semester. Instrumenterne under budgettet tilbyder finansiel støtte i stor skala til vigtige investeringer og reformer, som har varig indvirkning på EU-økonomiens modstandsdygtighed. EU-budgettet baner vejen for den grønne og den digitale omstilling, samtidig med at det beskytter den sociale markedsøkonomi og velfærdssystemerne med henblik på at sikre en holdbar genopretning og fornyet konvergens.

Ikke alle investeringsbehov kan dækkes via EU-fondene, men EU-budgettet skaber rige muligheder gennem EU's finansielle programmer. De landespecifikke henstillinger inden for rammerne af det europæiske semester er en rettesnor for reformer og investeringer under adskillige instrumenter såsom de operationelle programmer under samhørighedsfondene. Disse midler kan støtte reformer og investeringer, der udpeges som led i det europæiske semester, og som er afgørende for, at medlemsstaterne kan yde støtte i den aktuelle økonomiske krise og til genopretningen. Ved at sørge for, at reformer og investeringer er rettet mod disse fokusområder, vil genopretningen foregå hurtigere. Den yderligere styrkede forbindelse mellem det europæiske semester og EU's samhørighedsfonde vil sikre en bedre og mere effektiv programmering og dermed bedre og mere fokuserede investeringer, som også vil bidrage til en hurtigere genopretning. Denne forvaltningsmæssige forbindelse er med til at ensrette de eksisterende processer og sikrer en større sammenhæng mellem samordningen af den økonomiske politik og anvendelsen af EU-fondene. Det analytiske grundlag for det europæiske semester kan være med til effektivt at vejlede

medlemsstaterne og Kommissionen i forbindelse med den dialog, der skal føre til programmering af midlerne.

En nøje ensretning mellem EU-budgettet og det europæiske semester er afgørende for at sikre stabilitet, produktivitet og rimelighed i den økonomiske genopretning i hele EU, som tager udgangspunkt i den grønne og den digitale omstilling.

NÆSTE SKRIDT

Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd til at godkende og Rådet til at vedtage de landespecifikke henstillinger for 2020-2021. Medlemmerne af Kommissionen med ansvar for den økonomiske politik vil drøfte henstillingerne med Europa-Parlamentet ved hver af de vigtige faser i det europæiske semester.

Kommissionen opfordrer også medlemsstaterne til fuldt ud og rettidigt at implementere henstillingerne i tæt kontakt med arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer og andre relevante aktører på alle niveauer. Kommissionen vil fortsat gennem hele semesterforløbet samarbejde med medlemsstaterne og nationale aktører for at sikre en effektiv opfølgning og implementering med udgangspunkt i et bredt ejerskab.

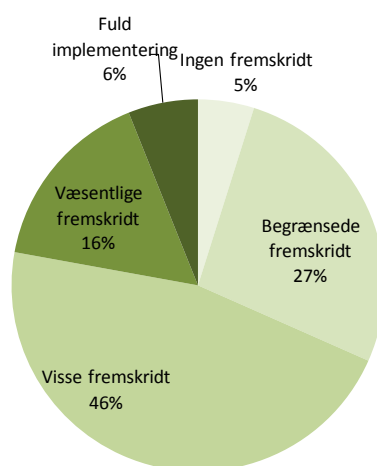
Da det er vigtigt hurtigt at få sat gang i genopretningen, opfordrer Kommissionen også medlemsstaterne til hurtigt at vedtage den flerårige finansielle ramme og forberede de relevante programmer på grundlag af de landespecifikke henstillinger. Kommissionen er også parat til på anmodning fra medlemsstaterne at yde reformstøtte og hjælpe myndighederne med at gøre bedst mulig brug af EU-midlerne.

TILLÆG — FREMSKRIDT MED IMPLEMENTERINGEN AF DE LANDESPECIFIKKE HENSTILLINGER

Der er stadig betydelige strukturelle udfordringer, og det er vigtigt at imødegå dem for at sikre en holdbar genopretning og efterfølgende vækst. De mere robuste medlemsstater vil ifølge de foreliggende prognoser komme hurtigere på fode, hvilket afspejler betydningen af reformgennemførelse.

Siden det europæiske semester blev indført i 2011, er der gjort visse fremskridt med implementeringen af mere end to tredjedele af de landespecifikke henstillinger. Implementeringen forløber stabilt ligesom i de foregående år (figur 1). Der er dog markante forskelle på reformgennemførelsen inden for forskellige politikområder. Navnlig har medlemsstaterne i de senere år gjort flest fremskridt inden for finansielle tjenesteydelser efterfulgt af fremskridt med regler om jobbeskyttelse. Til gengæld er det gået meget langsomt med at udvide skattegrundlaget og gennemføre reformer af sundheds- og langtidsplejen, og sundhedssystemerne er blot blevet endnu mere pressede af covid-19.

Figur 1: Implementering d.d. af landespecifikke henstillinger fra i perioden 2011-2019

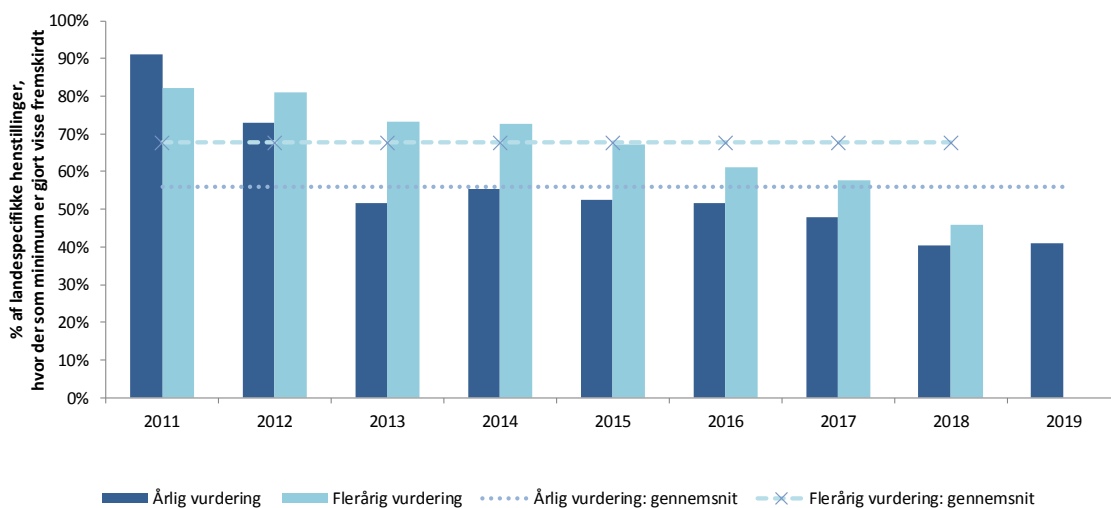

Anm: Den flerårige vurdering ser på implementeringen fra det tidspunkt, hvor henstillingerne blev vedtaget, og indtil offentliggørelsen af denne meddelelse i maj 2020. Den samlede vurdering af de landespecifikke finanspolitiske henstillinger omfatter overholdelse af stabilitets- og vækstpagten.

Generelt er det gået langsomt med at implementere henstillingerne fra 2019. Medlemsstaterne har som minimum gjort "visse fremskridt" med 4 ud af 10 af de henstillinger, de modtog i juli 2019 (figur 2). Det er et stabilt resultat sammenlignet med sidste år. Til gengæld er omfanget af fremskridt meget ulige for de forskellige

politikområder. Reformgennemførelsen forløber fortsat bedst inden for finansielle tjenesteydelser og aktive arbejdsmarkedspolitikker, mens der fortsat kun gøres få fremskridt med hensyn til henstillingerne vedrørende forbedring af konkurrencen i servicesektoren og de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt, herunder pensioner.

Figur 2: Implementering af de landespecifikke henstillinger: årlig vurdering i hvert enkelt år siden 2011 i forhold til den hittidige implementering

Anm: Den flerårige vurdering ser på implementeringen fra det tidspunkt, hvor henstillingerne blev vedtaget, og indtil offentliggørelsen af denne meddelelse i maj 2020. For årene 2011 og 2012 er det vanskeligere at sammenligne den årlige vurdering med den flerårige vurdering, fordi vurderingskategorierne for de landespecifikke henstillinger er forskellige.